

Editorial

Města a obce nemohou „zastavit výrobu“ odpadů

Současná situace na trhu druhotných surovin je vážná i obvyklá současně. Obvyklá je tím, že pokles cen druhotných surovin je cyklickým jevem, který jsme naposledy absolvovali počátkem této dekády. Vážná je proto, že míra i rychlost poklesu cen je velmi vysoká.

Zpomalení světové ekonomiky odhalilo dva zásadní problémy evropského úsilí o maximální recyklaci odpadu, což jinými slovy znamená úsilí o maximální produkci druhotných surovin. Prvním problémem je evropská závislost na exportu druhotných surovin do zahraničí, zejména do Asie, která nebyla seriózně brána v úvahu při politickém stanovování cílů recyklace v EU. Druhým problémem je neexistence alternativních metod využití materiálových toků odpadů v situaci, kdy se zpomalí výroba, a tedy výrazně poklesne nejen obchodní, ale i přímo fyzická poptávka po surovině.

Zatímco při zpomalení ekonomiky výrobci primární suroviny – surovinový sektor – prostě omezují výrobu stejným tempem jako jeho odběratelé, a tím zachovávají rovnováhu nabídky a poptávky, producenti druhotných surovin – odpadový sektor – tuto možnost nemají.

Tato skutečnost má svou právní i systémovou příčinu. Právní spočívá v tom, že recyklace odpadu, jinými slovy produkce druhotných surovin, je v EU v té či oné míře podle druhu

odpadu povinná, a nelze ji tedy zastavit či výrazně utlumit při zachování souladu s předpisy.

Systémová spočívá v tom, že zejména v oblasti komunálního odpadu je celý systém třídění odpadů a jejich další úpravy závislý na občanech. Ti jsou dlouhou dobu vychovávaní a motivováni k třídění. Města, obce nemohou jednoduše „zastavit výrobu“ tím, že požádají občany, aby třídili jen tři dny v týdnu nebo odešli na mimořádnou dovolenou jako v automobilovém průmyslu. Automobily zmiňuji proto, že právě ony jsou významným odběratelem řady recyklátů. Bohužel odpadové hospodářství musí produkovat druhotné suroviny v té struktuře, na jakou je nastaveno, a v tom objemu, v jakém občané či živnostníci produkují odpad. Produkci těchto surovin nelze omezit a její zastavení by

zřejmě znamenalo zastavit ji zcela na dlouhá léta, protože pracně vybudované návyky občanů, ale i živnostníků, by byly ztraceny stejně jako celý komplex vzájemných vazeb mezi městy, odpadáři, úpravci odpadu a recyklátory.

Ing. Zbyněk Kozel
generální ředitel AOS Eko-kom, a.s.

(Ke krizi na trhu druhotných surovin naleznete rozsáhlý materiál v časopise Odpady 1/2009, který vychází 14. ledna.)

Nový nástroj proti znečišťovatelům ovzduší

Senát schválil novelu zákona o ochraně ovzduší. Kromě jiného dává krajům nový nástroj v boji proti velkým znečišťovatelům ovzduší. Firmám, které za rok vypustí více než 30 tun prachových emisí a které leží v lokalitách s nejvíce znečištěným ovzduším, budou moci kraje určit emisní strop. Podniky ho budou muset splnit ve stanovené lhůtě a snížit tak zátěž obyvatel dané lokality. Norma se týká velkých znečišťovatelů, např. v Moravskoslezském kraji se právě tyto firmy podílely na celkových emisích prachových částic v roce 2006 z celé třetiny. Úřad kromě toho může uložit další podmínky provozu nebo zpřísnit ty existující.

Novela se jinak týká především fluorovaných skleníkových plynů, takzvaných F-plynů. Vychází z nařízení Evropského parlamentu. Ten požaduje po členských státech EU např. upravit požadavky na školení a certifikaci a zavést systém podávání zpráv o fluorovaných skleníkových plynech. Týká se kontroly a znovuzískávání těchto plynů za účelem jejich recyklace, regenerace, zneškodnění. Od 90. let se F-plyny používaly jako náhrada freonů, poškozujících ozónovou vrstvu. Používají se např. v klimatizacích nebo třeba jako hasiva v požární ochraně. Při používání se dostávají formou emisí do ovzduší a podílejí se na jeho znečištění.

Krátce

Za nedodržení čistoty 2220 pokut

Pražští strážníci za půl roku platnosti magistrátní vyhlášky o čistotě uložili pokuty více než 2220 lidem. Za odhození žvýkačky nebo za jiné znečištění ulice zaplatili 775 tisíc Kč, dalších 240 přestupků řešil správní orgán.

Praha 5 s podzemními kontejnery

Praha 5 na Tilleho náměstí zprovoznila podzemní kontejnery na odpad. V budoucnu by měly začít fungovat i na Andělu a náměstí 14. října. Na Tilleho náměstí jsou tři podzemní sběrné nádoby na bílé sklo, plasty a papír, které jsou spojeny s povrchovým kontejnerem.

Semily chtějí postavit kompostárnu

Město Semily připravuje výstavbu vlastní kompostárny, která by zajistila zpracování bioodpadu z domácností i trávy a dřevin z městských pozemků a soukromých zahrad. Na přípravu projektu získala radnice 200 tisíc korun od Libereckého kraje, prostředky na samotnou realizaci zařízení chce získat z operačního programu životní prostředí.

Škody po přírodních katastrofách

Škody způsobené přírodními katastrofami se v roce 2008 vyšplhaly zhruba na 200 mld. dolarů (3,7 bil. Kč). Byly třetí nejvyšší v historii. Ztráty pojišťoven kvůli přírodním neštěstím meziročně stouply o 50 %. Vyplývá to z odhadů zajišťovny Munich Re, podle níž je tento trend výsledkem klimatických změn.

Ekologicko-odpadková policie

V Ústí nad Labem začala fungovat takzvaná ekologicko-odpadková policie, která má zabránit vzniku nepořádku v některých lokalitách města, pomáhat původce odpadu trestat a odpad uklízet. Město plánuje některá místa monitorovat mobilními kamerami.

SFŽP podpořil vytápění ze slunce

Státní fond životního prostředí od konce března, kdy začal poskytovat domácnostem podporu na ekologické vytápění, podpořil hlavně ekologické vytápění ze slunce. Na solární systémy šly dotace za 41 mil. Kč, celkově fond do října rozdělil 56 milionů. Následovaly dotace na vytápění pomocí biomasy, kde bylo schváleno 297 žádostí za 14 mil. Kč. Asi 3 miliony podpořil fond tepelná čerpadla.

Odpady

Individuální cíle pro sběr elektroodpadu v EU?

Státy Evropské unie zřejmě budou mít individuální cíle pro sběr elektroodpadu. Některé země jej tak asi budou muset sbírat více než dosud. Zatím je cíl pro celou unii stejný, když se např. letos za rok musejí vybrat 4 kg tohoto odpadu na hlavu. Evropská komise nyní navrhuje, aby cíl pro sběr elektroodpadu závisel na průměrné váze elektrospotřebičů, které v jednotlivých členských zemích byly na trhu v posledních dvou letech. V každé zemi by se tak mělo napříště ročně na osobu sebrat množství elektroodpadu odpovídající 65 % této průměrné váhy. Komise v novele směrnice o nakládání s elektroodpady podotýká, že země, kde je široká poptávka po elektrických spotřebičích a zařízeních, by díky tomu měly ambicióznější cíle pro sběr elektroodpadu než nyní.

V ČR se loni vybralo zhruba 2,5 kg tohoto odpadu na hlavu. Letos musí být množství o 1,5 kg vyšší, jinak zemi hrozí sankce od Evropské komise za nesplnění cíle daného evropskou směrnicí. V ČR je zapsáno šest kolektivních systémů zpětného sběru elektrického odpadu – Elektrowin, Asekol, Retela, Ekolamp, OFO-re-cykling a Rema.

Hlavním účelem současné směrnice, která je v platnosti od srpna 2004, je omezit používání škodlivých látek a materiálů v elektrických

spotřebičích a elektronice a podporovat jejich sběr. V novele směrnice komise navrhuje, aby se její dodržování zprísnilo a aby se vztahovala na větší množství odpadu.

V současnosti se v souladu se směrnicí v unii zachází jenom se třetinou elektroodpadu, zbylé dvě třetiny končí na skládkách nebo mimo EU, kde se zpracovávají podle mnohem nižších standardů, pokud vůbec podle nějakých. Z EU tak unikají cenné materiály, které by bylo možné recyklovat, a zároveň vznikají nezanedbatelná rizika pro zdraví a životní prostředí.

„Jak moderní společnost stále více spoléhá na elektrické a elektronické přístroje, je velmi důležité, aby měly co nejmenší dopad na životní prostředí. Zajistit, aby se některé rizikové látky nedostaly do těchto produktů a aby byly správně recyklovány a sbírány, je absolutně nezbytné,“ uvedl evropský komisař pro životní prostředí Stavros Dimas. Komise proto chce směrnicí zjednodušit, aby byla snáze vymahatelná. Měla by být i lépe sladěna s právem jednotlivých členských zemí. Nově by také měla přinést více možností pro boj s nelegálním obchodem s elektrickými a elektronickými zařízeními. Podle Komise by upravená směrnice na administrativních nákladech mohla ušetřit kolem 66 mil. eur (asi 1,7 mld. Kč).

Sběr starých ledniček a praček asi čekají problémy

Až o desítky procent stoupla v roce 2008 ochota lidí odevzdávat staré elektrospotřebiče k recyklaci. Odborníci však varují, že odběr elektroodpadu se může v roce 2009 zkomplikovat. Ústavní soud má totiž rozhodnout o stížnosti, kterou na vyhlášku o sbírání elektroodpadu podali někteří výrobci a dovozci elektrospotřebičů. Ti tvrdí, že systém sběru je značně nepřehledný a nezávislé společnosti zajišťující sběr, tzv. kolektivními systémy, nemají stejné podmínky k podnikání. Pokud soud vyhlášku zruší, přestanou podle některých hlasů existovat pravidla, která by kolektivní systémy přinutila starý elektroodpad sbírat. Nikde totiž nebude určeno, kolik odpadu má taková firma ročně sebrat. „Systém může nejvíc ušetřit jen tím, že nebude příliš sbírat. Nevybrané spotřebiče pak zbytečně zamoří životní prostředí,“ říká advokát Jan Kořán z advokátní kanceláře Kořán a Fírt. „Výrobci, kteří mají ze zákona povinnost vybírat od zákazníků poplatek za budoucí sběr, se logicky zapojí do systému, který pro ně bude nejlevnější,“ nastínil další možný problém Kořán. Navíc se může stát, že po zrušení vyhlášky ČR nesplní závazek vůči EU, že vybere 4 kg elektrozařízení na osobu a rok. Podle Michala Mazala z Asociace spotřební elektroniky se však zastavení výběru elektroodpadu není třeba obávat. Za to mají totiž výrobci odpovědnost ze zákona. „V případě zrušení vyhlášky nebude jen jasné, komu máme ty peníze platit,“ říká Mazal s tím, že od roku 2005 do systému kolektivního sbírání nateklo kolem miliardy korun. Ministerstvo životního prostředí chce situaci řešit až v novele zákona o odpadech, jejíž návrh hodlá předložit vládě v březnu 2009.

Novela zákona zakazuje výkup částí předmětů

Zloději kovů mají od Nového roku méně šancí lup prodat. Novela zákona o odpadech totiž sběrnám surovin a dalším výkupnám zakázala od fyzických osob kupovat předměty, jejichž účel je veřejný. Seznam zapovězeného artiklu vyšel formou vyhlášky ve Sbírce zákonů. Patří mezi ně předměty bohoslužebného nebo pietního charakteru, umělecká díla, průmyslová zařízení a předměty veřejně prospěšného charakteru, jako jsou např. dopravní značky, kanálové mříže a elektrické kabely. Podle nového znění zákona budou muset provozovatelé sběrů také zaznamenávat množství a druh odpadu, který vykoupili. U strojních zařízení, uměleckých děl nebo pietních a bohoslužebných předmětů budou muset uvést i jejich popis, aby je bylo možno dodatečně identifikovat. Po dobu 48 hodin od jejich vykoupení s nimi nebudou moci nakládat, rozebírat je nebo prodávat dál.

Plzeň prodá podíl ve spalovně

Plzeň prodá majoritní podíl ve spalovně nebezpečného odpadu. Devadesát pět procent podílu za téměř 7,7 mil. Kč město prodá spolumlastníkovi spalovny – společnosti T.O.P. EKO, s.r.o.

V Kolíně se platí za popelnice

Poplatek za svoz komunálního odpadu v Kolíně zatím zůstane na nynějších 492 Kč za osobu a rok. Zastupitelé ale schválili zpoplatnit odpadové nádoby. Od 1. ledna si tak uživatelé budou muset popelnice koupit nebo pronajmout.

Ve Strakonici popelnice nezdrazí

Poplatek za vyvážení odpadků se ve Strakonici nezmění. Zůstane na 470 korunách za osobu a rok, rozhodli zastupitelé.

Půjčovna aut na zemní plyn

Společnost Pražská plynárenská otevřela v Českých Budějovicích svou druhou půjčovnu vozů na zemní plyn (CNG) v České republice. Firma tak chce posílit důvěru lidí v plynové automobily a propagovat využití CNG v dopravě. První půjčovna byla otevřena před rokem v Praze, třetí bude zprovozněna v německém Chamu. Budějovickou půjčovnu najdou lidé v Křižkové ulici v Havlíčkově kolonii.

Pokuta za zacházení s odpady

Pokutu 650 tisíc Kč za porušení zákona o odpadech uložila Česká inspekce životního prostředí pražské firmě SITA CZ. Společnost v provozovně v Soběslavi skladovala infekční odpady bez chlazení déle než je povoleno. Navíc shromažďovala televizní obrazovky, které obsahovaly i nebezpečné těžké kovy. Ty pak jako běžný odpad skončily na skládce v Lišově u Českých Budějovic.

Kontejnery na odložené šatstvo

Vedení Mladé Boleslavi začalo ve spolupráci s odborem sociálních věcí jednat o možnosti umístit ve městě kontejnery na odložené šatstvo. Podobný systém funguje i v některých dalších městech. V Boleslavi by provoz těchto kontejnerů měla zajistit některá z místních organizací, jež se věnuje sociálním problémům a lidem v nouzi, informoval primátor Raduan Nwelati. Vedení Boleslavi předpokládá, že by kontejnery na šatstvo pořídilo město a poskytlo je organizaci, kterou nakonec pro tuto novou službu vybere.

Úsporné vánoční osvětlení

Vánoční výzdoba s miliony žárovek zaplavila v prosinci v Paříži 150 kilometrů ulic. Dioďy, které se začaly zavádět před 2 lety, umožnily snížení spotřeby elektřiny až o polovinu.

Nová pravidla pro zpětný sběr baterií a akumulátorů

Zlepšit podmínky pro sběr použitých baterií a akumulátorů a zvýšit tak podíl separace tohoto zvláštního odpadu má zajistit novela odpadového zákona, kterou přijala vláda. Nová pravidla přinesou povinnosti zejména výrobcům, budou muset například zajistit, aby se od září 2009 na každé baterii s obsahem těžkých kovů objevil symbol použité chemikálie.

Díky normě se výrazně rozšíří počet míst, kde budou lidé mít možnost odevzdat staré baterie a monočlánky. Výrobci a dovozci budou muset zajistit, aby prodejny, kde se baterie a monočlánky prodávají, je také odebíraly zpět od zákazníků, informoval ČTK o přijetí návrhu mluvčí ministerstva životního prostředí Jakub Kašpar. Normu nyní posoudí sněmovna, podle návrhu usnesení vláda požádá dolní komoru o projednání návrhu ve zrychleném řízení.

Každý prodejce, který má baterie a monočlánky či zboží na baterie ve své nabídce, bude muset fungovat i jako místo zpětného odběru. Nově se tak budou moci baterie a monočlánky běžně odevzdávat ve všech prodejnách elektro,

foto-video, hodin, počítačové a telekomunikační techniky. V ostatních prodejnách v případě, že jejich rozloha je větší než 200 m².

Úřad návrhem novely dohání zpřísnění sběru a recyklace baterií v EU. Směrnice, která mimo jiné zakazuje používání některých nebezpečných látek v bateriích, vstoupila v platnost v září. Kompletně ji v té době přejalo do svého práva pouze 7 ze 27 unijních zemí, zbytku hrozí sankce.

V roce 2007 Češi do sběru odevzdali přes 260 tun použitých baterií, to představuje 8 % z 3000 tun baterií uvedených ve stejném roce na trh. Zpětný odběr použitých baterií a akumulátorů zajišťuje v ČR především společnost Ecobat, jež sdružuje 140 dovozců a výrobců na základě dobrovolné dohody uzavřené s ministerstvem. „Úspěšnost sběru je zatím velmi nedostatečná. V roce 2006 bylo odevzdáno 6,4 % baterií uvedených na trh, v roce 2007 to bylo 8,7 %. Zákon stanovuje výrobcům povinnost zajistit minimální úroveň zpětného odběru baterií a monočlánků 25 % do 26. září 2012 a 45 % do 26. září 2016,“ uvedl Kašpar.

Ekologie

EU směřuje k zákazu neúsporných žárovek

Evropská unie směřuje k zákazu neúsporných žárovek od roku 2012. Shodli se na tom v Bruselu takzvaní národní experti, kteří působí v rámci Evropské komise. K nařízení, které by mělo postupně v domovech Evropanů tradiční vakuové žárovky nahradit jejich ekologičtějšími alternativami, se nyní budou vyjadřovat členské státy a Evropský parlament. Pokud nebudou proti, návrh může být schválen ve zkrácené proceduře v březnu příštího roku.

„Toto přelomové rozhodnutí podává jasnou zprávu o úsilí, které Evropská unie věnuje dosažení svých cílů ohledně energetické účinnosti a ochrany klimatu. Nahradíme světla z minulého století výkonnějšími technologiemi a evropské domácnosti přitom budou mít stejnou kvalitu osvětlení, to ale bude úsporné vůči energii, CO₂ i penězence,“ uvedl evropský komisař pro energetiku Andris Piebalgs.

Nové opatření by mělo platit možná již od druhé poloviny roku 2009, kdy by z trhu měly zmizet žárovky o výkonu 100 wattů. Podmínkou ovšem je, aby nové žárovky, které ty neúsporné nahradí, měly stejný poměr ceny k výkonu jako tradiční žárovky. Zároveň by měly být stejně spolehlivé a vydržet stejně zacházení.

Chystané nařízení Evropské komise prý bere v úvahu i estetiku a funkčnost úsporných žárovek, jež nahradí své tradiční kolegyně, ale i zdravotní ohledy s nimi spojené. Ročně údajně lidé díky úspornějším žárovkám za elektřinu ušetří mezi 25 až 50 eury (zhruba 640 až

1280 Kč). Podle dřívějšího vyjádření ekologické organizace WWF záměr unie představuje důležitý krok při úsilí o snížení spotřeby energie v členských zemích. Běžné žárovky prý spotřebují třikrát až pětikrát více elektřiny než jejich úspornější alternativy. Podle komise bude úspora představovat 40 terawatthodin elektřiny ročně, což odpovídá roční spotřebě Rumunska.

Členské státy si od opatření, které je součástí řady dalších kroků týkajících se neúsporných spotřebičů, slibují značné úspory energie. Např. v Česku by podle Střediska pro efektivní využívání energie (SEVEN) úsporné zdroje světla mohly snížit spotřebu elektřiny až o 5,7 % na asi 57 TWh.

Odhady podílu osvětlení na celkové spotřebě se ale liší. Podle společnosti ČEZ se osvětlení podílí v ČR na celkové spotřebě pouze 4 %. „Masové zavádění úsporných zdrojů světla by se tedy v celkových úsporách projevilo do výše maximálně 1 %,“ sdělil již dříve ČTK mluvčí ČEZ Martin Schreier. Mezinárodní energetická agentura však odhaduje, že se osvětlení podílí na celkové spotřebě elektřiny v zemích OECD 19 %.

Komise již nedávno představila nařízení, které zavede úspornější světla v pouličních lampách, kancelářích nebo průmyslových závodech. Nové nařízení by mohlo snížit jejich odběr energie až o 15 %. Evropská komise chce také například snížit spotřebu energie u set-top boxů a zvětšit úspory u bojlerů.

Největší sluneční elektrárna v ČR

Solární elektrárna, podle provozovatelů nejvýkonnější svého druhu ve střední a východní Evropě, funguje v Dívčicích na Českokubějovicku. Ročně má vyrobit zhruba 3200 megawatthodin elektřiny, řekla Zuzana Musilová z investorské firmy Energy 21. Výkon elektrárny je 2,85 megawattu.

Dosud největší sluneční elektrárna v Česku s instalovaným výkonem 2,1 megawattu byla v Dubňanech u Hodonína.

Zvyšování obnovitelných zdrojů

Členské země Evropské unie se dohodly s Evropským parlamentem na návrhu legislativy, která počítá s tím, že v roce 2020 bude pětina z celkové spotřeby energie v EU pocházet z obnovitelných zdrojů.

Evropská unie se loni zavázala, že do roku 2020 sníží objem emisí skleníkových plynů alespoň o 20 %. Zároveň slíbila, že zvýší podíl obnovitelné energie na krytí energetické spotřeby na pětinu. Evropská komise pak v lednu přišla se souborem opatření, jak toho dosáhnout.

Auto s elektromotorem

Strojaři z brněnského Vysokého učení technického mají auto na baterie. Vyvinuli vůz, který po půlhodině nabíjení v běžné elektrické zásuvce ujede asi 100 kilometrů. Přestavěli ho z původního klasického spalovacího modelu. Ve srovnání s ním má elektromobil přibližně o 90 % nižší náklady na palivo a další výhody, řekl Jaromír Marušínek z VUT.

Právě na motorech na alternativní pohony bude nyní VUT spolupracovat s kopřivnickou automobilkou Tatra.

Škodlivé výpary

Čerpací stanice v celé Evropské unii by měly být v budoucnu povinně vybaveny zařízením, které umožňuje zachytávat škodlivé výpary uvolňované při čerpání paliva. Počítá s tím návrh, který představila Evropská komise. Tyto technologie umožňují zachytit i více než 85 % výparů obsahujících benzen, které způsobují rakovinu a jež mají negativní dopady na životní prostředí.

Zlín bude dál třídit bioodpad

Zlínská radnice bude i nadále pokračovat ve sběru bioodpadu z domácností a zahrad. Pilotní projekt, který zatím funguje jen v části Podvesná, město zahájilo na jaře a trvat měl do konce října. Z dotazníkového průzkumu obyvatel vyplynula jejich jednoznačná spokojenost i zájem v třídění pokračovat.

Pracovníci zlínských technických služeb sbírali bioodpad z Podvesné jednou za 14 dní. V nadcházejícím roce mají naplánované i mimořádné svozy, a to 12. ledna, 9. února, 9. března a od dubna opět pravidelnými svozy jedenkrát za 14 dní.

Zařízení v pohotovostním režimu s nižší spotřebou

Elektronické přístroje používané v Evropské unii budou muset mít v takzvaném pohotovostním režimu nižší spotřebu. Rozhodla o tom Evropská komise s tím, že do roku 2020 tak tato zařízení budou spotřebovávat téměř o tři čtvrtiny méně energie. Nařízení, které stanovuje přísnější standardy pro výrobce, se týká všech elektrických spotřebičů používaných v domácnostech i kancelářích.

„Opatření ušetří Evropanům miliardy eur, zároveň díky němu ubudou miliony tun emisí skleníkových plynů,“ uvedl evropský komisař pro energetiku Andris Piebalgs.

Pohotovostní režim, který usnadňuje jejich vypínání a zapínání, např. pomocí dálkového ovládání, má většina elektronických zařízení jako televize či počítače. Podle Evropské komise přístroje přepnuté do tohoto režimu spotřebují ročně v Evropské unii přibližně 50 terawatthodin elektřiny, do roku 2020 by to díky novému nařízení mělo být o 73 % méně. Úspora odpovídá roční spotřebě elektřiny v Dánsku. Zároveň by díky novému nařízení měly emise

oxidu uhličitého klesnout asi o 14 milionů tun za rok.

Nová pravidla pro výrobce začnou platit v prvním čtvrtletí příštího roku. Do roku 2010 by podle něj spotřeba nových přístrojů neměla být vyšší než jeden nebo dva watt. V roce 2013 by pak tyto hodnoty měly ještě klesnout, a to na půl wattu a jeden watt. V současnosti

některá starší zařízení mají spotřebu až 20 W.

Nové nařízení je součástí širší směrnice Ecodesign, která má za cíl snížit dopad různých zařízení na životní prostředí. EU tak např. směřuje k zákazu neúsporných žárovek od roku 2012. Nahradit by je měly jejich alternati-

vy šetrnější k životnímu prostředí.

Evropská komise chce také např. snížit spotřebu energie u set-top boxů. Těchto převaděčů digitálního televizního signálu, které se připojují ke starším typům televizorů, nyní v Evropě vzhledem k přechodu na nový typ vysílání výrazně přibývá. Přísnější limity pro tyto spotřebiče by podle komise přinesly výrazné úspory elektřiny.

Pro nákladní auta od roku 2014 přísnější emisní limity

V roce 2014 budou muset nová těžká nákladní auta či autobusy splňovat přísnější limity na vypouštění škodlivých emisí. Jde o látky poškozující třeba ozonovou vrstvu, konkrétně např. oxidy dusíku. Nařízení stanovující pravidla pro nové vozy přijal Evropský parlament.

Text je výsledkem kompromisu s členskými státy. Pravidla nakonec začnou platit o devět měsíců dříve, než s čím počítal původní návrh z dílny komise. Nové normy (Euro VI), které od daného roku nahradí dosavadní pravidla, se budou týkat vozidel nad 2610 kilogramů.

„Euro VI je důležitý nástroj, který umožní dosáhnout lepší kvality vzduchu,“ řekl autor schválené parlamentní zprávy Matthias Groote. Norma totiž podle něj umožní snížit ve vzduchu množství malých částic, které jsou odpovědné za takřka 350 tisíc předčasných úmrtí ročně. „Ačkoli bych osobně vítal ambicióznější limity, dosažený kompromis je dobrý. Díky němu budou sníženy malé částice o 66 % a oxidy dusíku o 80 % ve srovnání se stávajícími limity,“ dodal.

Auta na plyn, s hybridním pohonem bez silniční daně

Majitelé vozidel na LPG, zemní plyn, etanol nebo hybridní pohon nebudou muset od letošního roku platit silniční daň. Podle novely zákona o silniční dani se toto opatření dotkne nákladních aut do hmotnosti 12 tun a všech vozidel pro přepravu osob. Uvedla to Česká plynárenská unie.

Do loňského roku byly od silniční daně zcela osvobozeny jen vozy na elektrický pohon. Auta s klasickými spalovacími motory jsou zvýhodňována slevou na dani podle doby od jejich prvního uvedení do provozu. Slevy se týkají vozů mladších devíti let a mohou dosáhnout až 48 %.

Silniční daň se nevztahuje na všechny motoristy, ale odvádí se s určitými výjimkami za všechna vozidla určená k podnikání. Nejrozšířenější kategorií vozů, kterých se osvobození od daně bude nově týkat, jsou auta na LPG, kterých na českých silnicích jezdí přes 140 tisíc, vozů na CNG jezdí zhruba 1200 a aut na hybridní pohon je v Česku několik desítek.

„Vzhledem k ceně stlačeného zemního plynu, která je poloviční oproti ceně benzínu, a k vytváření dalších motivačních podmínek lze konstatovat, že toto palivo se stává dostupnou a velice zajímavou alternativou klasických kapalných pohonných hmot, prakticky to dosvědčuje i 90% meziroční nárůst vozidel s pohonem CNG,“ uvedl generální sekretář plynárenské unie Josef Kastl.

Zatímco LPG lze natankovat na zhruba 500 místech a benzin a naftu u 3000 pump, čerpadel se zemním plynem jsou zatím pouze dvě desítky.

Jadernou elektrárnu postaví ČEZ

Elektrárenský koncern ČEZ bude strategickým partnerem slovenské vlády při stavbě nové jaderné elektrárny v Jaslovských Bohunicích.

Poznaňská jednání o klimatu

Dvoutýdenní konference OSN v Poznani ke klimatickým změnám skončila nevýraznou dohodou o zřízení adaptačního fondu, který má pomoci chudým zemím překonávat následky globálního oteplování.

Peníze obcím na rozdíl kurzů

Vláda schválila pomoc ve výši 500 mil. Kč obcím na výstavbu čistíček odpadních vod. Důvodem pomoci je náhrada kurzových ztrát, které obcím vznikly při čerpání evropských dotací na výstavbu čistíček v letech 2002 až 2004. Pomoc se týká 15 obcí. Mezi obcemi, které dotaci dostanou, je např. Karviná a Karlovy Vary. S ministerstvem financí je dohodnutá pomoc dalším obcím také v roce 2009.

Nový pohon letadel – rostlinný olej

Dopravní letadlo novozélandských aerolinií částečně poháněné rostlinným olejem 30. prosince úspěšně absolvovalo dvouhodinový testovací let. Podle společnosti by mohla biopaliva vést ke snížení škodlivých

emisí i nákladů. Nové palivo se testovalo v okolí mezinárodního letiště v Aucklandu. Jeden z motorů Boeingu 747-400 při něm byl poháněn 50% směsí oleje z dávivce (jatropa) a běžného leteckého paliva.

Od 2003 roztály 2 biliony tun ledu

Více než dva biliony tun pevninského ledu roztálo od roku 2003 v Grónsku, Arktidě a na Aljašce. Více než polovina ztráty tohoto ledu v minulých pěti letech připadá na Grónsko. Vyplývá to z poznatků, které byly shromážděny pomocí satelitu amerického Národního úřadu pro letectví a vesmír NASA.

Státní správa se šetrnými auty

Vláda schválila program obměny vozového parku za „ekologicky přátelská vozidla“, jímž ukládá státní správě, aby při nákupu vozů přihlížela k emisím oxidu uhličitého. Do roku 2014 by tak mělo být každé čtvrté auto používané státní správou „ekologicky přátelské“, řekl ministr životního prostředí Martin Bursík. Státní správa používá zhruba 20 tisíc aut.